

Siemiradzki

malarstwo/painting

BOSZ
art

Autoportret
około 1876
olej na płótnie
80 × 55 cm

Self-Portrait
circa 1876
oil on canvas
80 × 55 cm

Siemiradzki

malarstwo/painting

BOSZ
art

Wydawnictwo BOSZ
Szymanik i wspólnicy sp. jawna
38-722 Olszanica

Wydawca

Published by

ul. Przemysłowa 14
38-600 Lesko
tel. +48 13 469 90 00
fax +48 13 469 61 88
e-mail: biuro@bosz.com.pl
www.bosz.com.pl

Biuro

Office

Henryk Siemiradzki (urodzony 24 X 1843 w Pieczenięgi koło Charkowa, zmarł 23 VIII 1902 w Strzałkowie koło Radomska) był najwybitniejszym przedstawicielem późnego akademizmu w malarstwie polskim i rosyjskim, w ostatniej ćwierci XIX wieku osiągnął spektakularny międzynarodowy sukces. Wielokrotnie nagradzany odznaczeniami oraz tytułami, był m.in. członkiem Akademii Sztuk Pięknych w Sankt Petersburgu, Berlinie i Sztokholmie oraz Akademii św. Łukasza w Rzymie. Zasłynął jako twórca „machin akademickich”, czyli wielkoformatowych płócien o tematyce antycznej i starochrześcijańskiej. Był także autorem teatralnych kurtyn, wielkich pałacowych plafonów oraz mistrzem sianek i idyllicznych krajobrazów.

Malarstwo Siemiradzkiego poza niezwykłą erudycyjnością wyróżniało się doskonałym warsztatem artystycznym. Malarz z wirtuozerią posługiwał się ołówkiem, pędzlem i szpachlą przy modelowaniu postaci, oddawaniu faktury przedmiotów oraz budowaniu skomplikowanych architektonicznie kompozycji z motywami pejzażu.

Jego droga artystyczna rozpoczęła się w Charkowie. Młody Siemiradzki uczył się rysunku podczas nauki w tamtejszym gimnazjum. Duży wpływ na rozwój talentu artysty miał w tym okresie nauczyciel i malarz Dymitr Bezperczy. Na początku lat 60. kontynuował kształcenie plastyczne oraz podjął studia przyrodnicze na Wydziale Fizyko-Matematycznym Uniwersytetu Charkowskiego. Z tego okresu zachowały się młodzieńcze prace realistyczne: niewielkie ołówkowe lub akwarelowe

Henryk Siemiradzki (born on 24 October 1843 in Pechenihi near Kharkiv, died on 23 August 1902 in Strzałków near Radomsko) was the most prominent representative of late academic style in Polish and Russian painting. In the last quarter of the 19th century, the artist achieved spectacular international acclaim. Presented with multiple awards and titles, he was e.g. member of the Academies of Fine Arts in Saint Petersburg, Berlin, Stockholm and the Academy of Saint Luke in Rome. Famous for his “academic machines”, i.e. large-scale canvases presenting ancient and old-Christian scenes. He was also the author of theatre curtains and huge palace plafonds, and a master of idyllic, pastoral landscapes.

Apart from exceptional erudition, Siemiradzki's paintings were characterised by perfect artistic skills. He was a virtuoso of the pencil, brush and putty in modelling figures, presenting the texture of objects, building complex architectural compositions with landscape motifs.

His artistic career started in Kharkiv. Young Siemiradzki studied drawing at the local gymnasium. At that time, he was under a great influence of his teacher, painter Dimitri Besperchy. In the early 1860s, he continued his artistic education and started a natural science course at the School of Physics and Mathematics at the University of Kharkiv. His juvenile realistic works preserved from that period include small pencil or watercolour landscapes

pejzaże z rodzajowym sztafażem, portrety oraz sceny religijne.

W latach 1864–1871 studiował w Carskiej Akademii Sztuk Pięknych w Sankt Petersburgu. Malował wówczas zadane przez uczelnię kompozycje historyczne z dziejów Egiptu i Rzymu oraz ze Starego i Nowego Testamentu, a także, dla zarobku, ikony oraz sceny z życia codziennego dziewiętnastowiecznej Rosji. W tym okresie ukształtował się jego styl, w którym czytelny był wpływ sztywnych akademickich zasad wpajanych mu przez petersburskich mistrzów pędzla, przełamanych jednakże świeżością spojrzenia i indywidualnego wyrazu oraz niezrównaną maestrią kolorystyczną. Na zakończenie studiów Siemiradzki uhonorowany został dużym złotym medalem uczelni, a zarazem stypendium zagranicznym, które pozwoliło mu wyjechać do Krakowa, a następnie do Monachium. W stolicy Bawarii poznał wielu znakomitych przedstawicieli polskiej kolonii artystycznej, m.in. Józefa Brandta, Józefa Chełmońskiego i Stanisława Witkiewicza.

Wiosną 1872 roku Siemiradzki podróżował po Włoszech, zwiedzając Florencję, Weronę i Neapol. W Rzymie osiedlił się na stałe. Mieszkał tam wraz z rodziną przez następne 30 lat, najpierw przy via Margutta, potem już we własnym domu przy via Gaeta. Ceniony przez miejscowe środowisko artystyczne osiągnął również sukces towarzyski. Jego pracownię odwiedzali m.in. król Włoch Humbert I oraz królowa Małgorzata Sabaudzka. Silnie związał się z polską kolonią artystyczną skupioną w Wiecznym Mieście, przyjaźnił

with genre staffage, portraits and religious scenes.

Between 1864–1871, he studied at the Imperial Academy of Arts in Saint Petersburg. At that time, he painted school assignments: historical scenes from Egypt and Rome, as well as from the Old and New Testament, and – for money – icons and scenes from everyday life of 19th-century Russia. It was then that he forged his style, under clear influence of strict academic principles that he learned from Saint Petersburg masters of the brush, yet tinted with a fresh look, individual expression and unrivalled colour mastery. At the graduation, Siemiradzki was awarded a large academy gold medal and a foreign scholarship, which enabled him to go to Kraków and then Munich. In the capital city of Bavaria, he met a number of distinguished representatives of the Polish art colony, e.g. Józef Brandt, Józef Chełmoński and Stanisław Witkiewicz.

In the spring of 1872, Siemiradzki journeyed across Italy, visiting Florence, Verona and Naples. He settled in Rome. He lived there with his family for thirty years, at first in via Margutta, then in their own house in via Gaeta. Appreciated by the local art circles, he also achieved social success. His studio was visited by e.g. King Umberto I of Italy and Queen Margherita of Savoy. He entered into close relations with the Polish art colony in the Eternal City and became friends with e.g. painters Aleksander Stankiewicz,

się z malarzami Aleksandrem Stankiewiczem, Wilhelmem Kotarbińskim oraz rzeźbiarzem Piusem Welońskim. Często podróżował, także na ziemię polskie, głównie ze względu na zlecenia artystyczne oraz wystawy. Na obczyźnie nie zapominał o rodakach, wspomagając ich zarówno finansowo, jak i mentalnie. Jego działalność patriotyczna przyczyniła się do powstania pierwszego w Polsce Muzeum Narodowego w Krakowie. Zaczątkiem zbiorów tej instytucji stał się obraz Siemiradzkiego *Świeczniki chrześcijaństwa (Pochodnie Nerona)*, подарowany miastu przez artystę 5 X 1879 podczas obchodów jubileuszu 50-lecia pracy literackiej Józefa Ignacego Kraszewskiego.

Zachowana rodzinna korespondencja, notatki w szkicownikach i wspomnienia ukazują Siemiradzkiego jako człowieka skromnego, pracowitego, niezwykle rodzinnego, świetnie wykształconego, swobodnie poruszającego się w kręgach elit polskich, rosyjskich i włoskich.

Główną tematyką jego płócien były sceny antyczne i wczesnochrześcijańskie, wśród których najbardziej okazałe to *Chrystus i Jawnogrzesznica*, *Za Tyberiusza na Capri*, *Męczeństwo Świętych Tymoteusza i Maury*, *Fryne na święcie Posejdon* w *Eleusis*, *Sąd Parysa*, *Dirke chrześcijańska*.

Siemiradzki ilustrował wielkie epizody z historii Rusi. Do cerkwi Zbawiciela w Moskwie namalował cykl o Aleksandrze Newskim, a do moskiewskiego Cesarskiego Muzeum Starożytności dwie monumentalne sceny z dziejów pogańskich Słowian: *Pogrzeb Rusa w Bułgarze* oraz *Ofiary wojowników Światosława (Stypa wojowników*

Wilhelm Kotarbiński and sculptor Pius Weloński. He travelled a lot, also to Poland, mainly due to art commissions and exhibitions. While abroad, he never forgot about his countrymen and supported them financially and spiritually. His patriotic activity contributed to the creation of Poland's first National Museum in Kraków. The first item in the museum collection was Siemiradzki's painting *Candlesticks of Christianity (Nero's Torches)*, which the artist gifted to the city on 5 October 1879 during the celebration of Józef Ignacy Kraszewski's fifty years of literary career.

The preserved family letters, notes in sketchbooks and memoirs of his contemporaries show Siemiradzki as a modest, hard-working family man, who received a very good education and was comfortable among Polish, Russian and Italian elites.

The main subjects of his works were ancient and early-Christian scenes, of which the most impressive paintings were: *Christ and Sinner*, *Orgy of the Times of Tiberius on Capri*, *Saints Timothy and Maura*, *Phryne on the Poseidon's Celebration in Eleusis*, *The Judgement of Paris*, *Christian Dirce*.

Siemiradzki illustrated great moments of the history of Rus'. For the Orthodox Cathedral of Christ the Saviour in Moscow, he painted a series of Alexander Nevsky paintings, and for the State Historical Museum in Moscow – two monumental scenes from the life of Slavic pagans: *The Funeral of Ruz in Bulgar* and *Svyatoslav's Warriors Sacrificing*

Krajobraz ze strumykiem

około 1875
olej na tekturze
29,4 × 21 cm

Landscape with a Stream

circa 1875
oil on cardboard
29.4 × 21 cm

Krajobraz włoski z osiołkiem
lata 80. XIX wieku
olej na desce dębowej
26,5 × 36 cm

Italian Landscape with Donkey
1880s
oil on oak board
26.5 × 36 cm

Taniec wśród mieczów

1887
olej na płótnie
77 × 155 cm

The Sword Dance

1887
oil on canvas
77 × 155 cm

Autoportret z paletą
obraz nieukończony
około 1900
olej na płótnie
177 × 112 cm

Self-Portrait with Palette
unfinished painting
circa 1900
oil on canvas
177 × 112 cm

Głowa kobiety
przed 1900
olej na desce dębowej
30 × 16 cm

Female Head
before 1900
oil on oak board
30 × 16 cm

Henryk Siemiradzki (1843–1902) – najwybitniejszy przedstawiciel późnego akademizmu w malarstwie polskim i rosyjskim, który pozostawił po sobie oryginalną i różnorodną spuściznę. W jej skład wchodzi wielkoformatowe obrazy o tematyce antycznej i starochrześcijańskiej, kurtyny teatralne, pałacowe plafony, kameralne sielanki i subtelne portrety. Wszystkie te dzieła wyróżniają się wspaniałą gamą kolorów, niezwykłym światłem i bogactwem materii plastycznej, stanowiąc wspaniałą lekcję wielkiego malarstwa. Siemiradzki zasłużył się jako społecznik i patriota, a jego *Świeczniki chrześcijaństwa*, подарowane miastu Kraków podczas obchodów jubileuszu pisarza Józefa Ignacego Kraszewskiego, stały się początkiem zbiorów – pierwszego w Polsce – krakowskiego Muzeum Narodowego.

Henryk Siemiradzki (1843–1902) – the most prominent representative of late academic style in Polish and Russian painting, who left behind diverse original works. They include large-scale paintings depicting ancient and Christian scenes, theatre curtains, palace plafonds, idyllic landscapes, picturesque pastorals and subtle portraits. All of them feature a magnificent choice of colours, unusual light, and abundant artistic matter, serving as a perfect lesson on great painting. Siemiradzki was also a distinguished social activist and patriot; his *Candlesticks of Christianity*, which he donated to the city of Kraków during the jubilee of writer Józef Ignacy Kraszewski, gave rise to the collection of the first Polish National Museum in Kraków.